

Projekt

z dnia 30 listopada 2018 r.
Zatwierdzony przez

UCHWAŁA NR
RADY GMINY ISTEbNA

z dnia 2018 r.

WOJt

mgr Łucja Michałek

w sprawie zatwierdzenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018 r., poz. 994) w związku z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2018 r., poz. 2137) oraz art 10 ust.2-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2018 r., poz.1030 z późn.zm.) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 - 2020 (Dz. U. z 2016 r., poz.1492 z późn. zm.)

**Rada Gminy Istebna
postanawia co następuje:**

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok oraz Gminny Program Przeciwdziałaniu Narkomanii na rok 2019, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok oraz Gminnym Programie Przeciwdziałaniu Narkomanii na rok 2019 są środki finansowe budżetu gminy stanowiące dochody z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze w 2019 roku, zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2018 r., poz. 1030). Dochody te stanowią dochód gminy, który w całości jest przekazywany na realizację programu. Zgodnie z wyżej przywołanym artykułem środki te nie mogą być przeznaczone na inne cele.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Istebna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 roku.

Przewodniczący Rady

Stanisław Legierski

Przygotowanie merytoryczne

Z-ca kierownika
Urzędu Stanu Cywilnego

Joanna Kozłowska

Sprawdzono pod względem
formalno-prawnym

data: 30.11.2018
RADCA PRAWNY
podpis:
Monika Gworek
KTB 561

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr

Rady Gminy Istebna

z dnia.....2018 r.

Projekt Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Istebna na rok 2019 oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019

I. WSTĘP

Obszar przeciwdziałania alkoholizmowi regulowany jest przez ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii normuje ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Ponadto w świetle ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym zarówno zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, jak i zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii, realizowane są w oparciu o cele Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020. W zakresie działań samorządu gminnego, odpowiedzialnością na ww. ustawy jest opracowanie i realizowanie przedmiotowego Programu w roku 2019 który stanowi część wspólnej polityki przeciwdziałania uzależnieniom. Należy podkreślić, że istotą Programu jest właśnie przeciwdziałanie uzależnieniom, których patomechanizm jest podobny niezależnie od substancji czy czynności, która to uzależnienie wywołuje. Charakter podejmowanych działań w zakresie profilaktyki jest wspólny dla obu uzależnień. Głównym założeniem Programu jest ograniczenie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem nadużywania środków psychoaktywnych przez rozwój działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień, wzrost społecznej świadomości związanej z tą tematyką, integrację społeczną i zawodową osób uzależnionych oraz doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w realizację Programu.

Wśród problemów społecznych w Polsce te związane z uzależnieniem są najtrudniejszymi do rozwiązania. Wynika to głównie z ich rozmiarów, złożoności, a także kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie ponoszą nie tylko osoby indywidualne, ale także całe społeczeństwo. Alkohol jako produkt jest legalnym towarem rynkowym, jednak ze względu na szkody jakie powoduje jest przedmiotem zainteresowań ustawodawcy, który stosując odpowiednie uregulowania stara się ograniczyć ich rozmiary oraz wdrożyć sposoby rozwiązywania tych problemów za pośrednictwem innych środków. Przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii ma na celu wdrażanie i koordynowanie działań profilaktycznych związanych z eliminacją tych zjawisk, ukierunkowanych na ograniczenie używania środków odurzających i substancji psychotropowych. Narkomania definiowana jest jako stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie. Narkomania jest zwykle wynikiem wielorakiego zażywania środka uzależniającego, jedynie wyjątkowo, np. przy zażyciu kokainy czy heroiny, rozwija się po jednorazowej dawce.

Gminy z racji dysponowania największą wiedzą o problemach w swoich społecznościach oraz o dostępnych zasobach, mogą tym samym przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do lokalnej społeczności. Zmiany społeczno - ekonomiczne dokonujące się w naszym kraju, sprzyjają niestety rozpowszechnianiu się metod na używanie środków psychoaktywnych. Wzrasta liczba osób eksperymentujących z używkami. Szczególnie niepokojące jest zjawisko wzrostu zagrożenia narkomanią wśród młodzieży, a także obniżanie się granicy wieku osób mających kontakt ze środkami uzależniającymi. Prowadzenie działań związanych z szeroko rozumianą profilaktyką oraz integracja społeczna osób uzależnionych należy do zadań własnych gminy, które realizowane są w oparciu o programy: Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii. Dokumenty, uchwalane corocznie przez Radę Gminy Istebna są kontynuacją wielu działań zainicjowanych w latach poprzednich. Rok 2019 będzie następnym etapem kontynuacji i realizacji przedsięwziętych działań. Powyższe programy określają zakres i formę realizacji zadań wynikających z ustaw, ponad to uwzględniają cele operacyjne dotyczące profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii zawarte w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020. Nadzernym celem przywołanych aktów prawnych jest tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych

i naprawczych, zmierzających do: zapobiegania powstawaniu nowych problemów, zmniejszeniu rozmiaru problemów, które aktualnie występują, zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie już z istniejącymi problemami.

II. PODSTAWY PRAWNE

Najważniejsze założenia polityki wobec alkoholu w Polsce wynikają z Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii. Obie określają kierunki polityki państwa wobec używek. Kompleksowo regulują zagadnienia dotyczące profilaktyki rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniem, definiują zadania, określają podmioty odpowiedzialne za ich realizację i wskazują źródła finansowania zadań. Dokumenty opisują funkcjonowanie rynku z używkami, regulują też dziedzinę promocji i reklamy, a także formułują przepisy karne dotyczące nielegalnego obrotu nimi. Wprowadzone zapisy określają zasady postępowania wobec osób nadużywających alkoholu i spożywających narkotyki, określają podstawy leczenia odwykowego oraz wskazują kompetencje i zadania Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Podmiotami wyznaczonymi przez ustawodawcę do realizacji zadań z zakresu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii są organy administracji rządowej, samorządowej, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe.

Dokumentem, który oprócz ustawy, stanowi prawną podstawę podejmowanych działań jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii wchodzących w skład strategii uchwalanej przez Radę Gminy Istebna.

III. CHARAKTERYSTYKA PROBLEMÓW

Istotą właściwej realizacji gminnego programu jest współpraca wielu podmiotów według zasady, iż każde zadanie powinno być realizowane przez podmiot, który w danym obszarze jest najbardziej kompetentny. Zagrożenie dzieci i młodzieży substancjami psychoaktywnymi jest szczególnie niepokojącym zjawiskiem, mającym miejsce w dzisiejszej rzeczywistości. Wymaga ono diagnozowania i podejmowania środków zaradczych. Powyższe warto traktować jako dyrektywę do intensyfikacji działań profilaktycznych w szkołach. Wynika z nich również, iż osoby pracujące z młodzieżą stają w obliczu nowych problemów wychowawczych. Picie alkoholu staje się bowiem zachowaniem powszechnym wśród młodzieży i nie dotyczy on już tylko tzw. trudnej młodzieży i osób dorastających w rodzinach dysfunkcyjnych. Poza tym w okresie ostatnich lat wzrosły niektóre wskaźniki picia alkoholu przez dziewczęta, nieznacznie tylko różniąc się od poziomu wskaźnika chłopców. Znaczący wpływ na sięganie przez młodzież po napoje alkoholowe, zwłaszcza te niskoprocentowe, mają media. Reklamy przekonują, że piwo to napój orzeźwiający, który ma się kojarzyć z zabawą, energią, młodością. Okazuje się, że spory procent młodzieży uważa, że piwo nie jest alkoholem. Browary dążą by ich wizerunek odbierany był pozytywnie, wbrew zakazowi ustawodawcy sponsorują sport, akcje charytatywne, organizują pikniki i biesiady, po to by przyciągnąć młodego człowieka, chcąc pozyskać nowego potencjalnego konsumenta.

Wiele badań wykazało, że współczesna młodzież eksperymentuje równolegle z różnymi substancjami psychoaktywnymi, zarówno legalnymi, jak i nielegalnymi. Substancje nielegalne wprawdzie nie są reklamowane wprost, jednak narkotykowe wizje i doznania są często obecne w kulturze masowej, przede wszystkim na forach internetowych adresowanych do młodzieży czy w tekstach popularnych piosenek. Konsumpcja narkotyków w młodym pokoleniu wzrasta. Dlatego działania zmierzające do ograniczania popytu na narkotyki muszą intensyfikować się w kierunku niesienia pomocy osobom zagrożonym ale też chronić te osoby, które dopiero mogłyby zacząć eksperymentować. Problem narkomanii, pomimo wielu działań jest w Polsce nadal bardzo aktualny. Wyeliminowanie nielegalnej sprzedaży substancji psychoaktywnych jest niestety prawie niemożliwe. Działania profilaktyczne powinny mieć na celu zmniejszenie liczby osób chętnych do kupowania narkotyków w myśl reguły popyt – podaż. Często problem nadużywania narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych łączy się ze zjawiskiem przemocy czy przestępczości. Może prowadzić do bezrobocia i pogorszenia sytuacji materialnej rodzin. Obserwuje się też interakcyjny wpływ innych czynników, np. zmiana stylu życia czy warunków życiowych. Osoby, które dotknął już problem alkoholowy lub stały się regularnymi użytkownikami narkotyków, doświadczają poważnych szkód zdrowotnych, podlegają też procesowi społecznej degradacji.

Zgodnie ze stanowiskiem Światowej Organizacji Zdrowia wszelkie substancje psychoaktywne niezależnie od tego, czy legalne, czy nielegalne są groźne, patrząc na rzecz z perspektywy zdrowia publicznego.

IV. CELE I ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Celem głównym Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających ich nadużywania poprzez prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych a także kształtowanie właściwej w tym temacie polityki określającej lokalną strategię, dążącej do minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii realizowany jest przez Referat Społeczno - Administracyjny Urzędu Gminy przy współudziale osób fizycznych i prawnych, instytucji rządowych i poza rządowych, w tym policji, sądu, organizacji pozarządowych, których zapisy statutu pozwalają na realizację zagadnień i niesienia pomocy w szeroko rozumianym przedmiocie uzależnień i wynikających z nich skutków. Osoby, instytucje i organizacje pozarządowe wnosząc swoje doświadczenie i inicjatywę w zapobieganiu i rozwiązaniu problemów alkoholowych są integralną częścią systemu pomocy utworzonego w Gminie Istebna, który uwzględnia lokalne możliwości realizacji pod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym. Cele szczegółowe programu są zgodne z kierunkami działań określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.

- 1) Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej, psychologicznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkomanii uzależnieniem :
 - a) Przyjmowanie zgłoszeń o przypadkach wystąpienia nadużywania alkoholu powodujących rozpad pożycia rodzinnego, demoralizację małoletnich, zakłócenie spokoju lub porządku publicznego.
 - b) Prowadzenie rozmów interwencyjno-motywuujących z osobami, co do których wpłynęły zgłoszenia.
 - c) Kierowanie osób, które nie zgodziły się dobrowolnie na zdiagnozowanie i poddanie się leczeniu odwykowemu na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.
 - d) Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego o zobowiązanie się do podjęcia leczenia odwykowego i pokrywanie kosztów sądowych.
 - e) Pokrywanie kosztów przeprowadzenia badania przez biegłego sądowego (psycholog, psychiatra).
 - f) Prowadzenie i finansowanie Punktu Konsultacyjnego (energia, opał, telefony itp., wynagrodzenie osób pracujących w punkcie, zakup materiałów biurowych i edukacyjnych, udział i realizacja kampanii prospołecznych, zakup materiałów edukacyjnych).
 - g) Zakup artykułów biurowych i innych materiałów potrzebnych na bieżącą działalność GKRPA.
 - h) Kierowanie osób uzależnionych oraz sprawców przemocy domowej do dobrowolnego korzystania z pomocy psychologicznej w punkcie konsultacyjnym w Istebnej.
- 2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:
 - a) Szkolenie Przewodniczącego i członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
 - b) Zorganizowanie i finansowanie kolonii i ferii dla dzieci z rodzin zagrożonych patologią społeczną i z rodzin z problemem alkoholowym.
 - c) Koordynowanie działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy domowej, poprzez współpracę z policją, sądem, GOPS, ze szkołami.
 - d) Przyjmowanie zgłoszeń o przypadkach wystąpienia nadużywania alkoholu i przemocy w rodzinie, narkomanii.
 - e) Zakładanie Niebieskiej Karty rodzinie celem zdiagnozowania przemocy i zaplanowania pomocy.
 - f) Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym w zakresie Przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz realizacji procedury Niebieskiej Karty.

- g) Organizowanie i finansowanie szkoleń i prelekcji na temat różnego rodzaju uzależnień.
 - h) Przystąpienie i udział w kampaniach społecznych itp.
- 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży poprzez:
- a) Promowanie zdrowego stylu życia dzieci i młodzieży poprzez organizowanie i finansowanie zimowego i letniego wypoczynku.
 - b) Realizacja i finansowanie programów, warsztatów oraz przedstawień profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i innych uzależnień.
 - c) Finansowanie szkoleń dotyczących narkomanii.
 - d) Organizowanie zajęć sportowych i innych dla dzieci i młodzieży oraz dofinansowanie tych działań jako alternatywnych form spędzania wolnego czasu i zapobiegających powstaniu patologii społecznej.
 - e) Organizowanie i finansowanie wyjazdu dzieci i młodzieży do placówek leczenia odwykowego, zakładów karnych itp.
 - f) Stworzenie warunków, aktywizacja i zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży poprzez zorganizowanie i finansowanie różnego typu zajęć dodatkowych.
 - g) Utrzymanie punktu konsultacyjnego na terenie gminy. Rozszerzone zadania punktu będą dotyczyły również konsultacji i pomocy rodzinom, które dotknięte są patologią przemocy w rodzinie lub zjawiskiem narkomanii czy problemem alkoholowym.
 - h) Prowadzenie świetlicy dla dzieci na Kubalonce poprzez finansowanie bieżącej działalności, pokrycie kosztów personalnych opiekunów, dożywianie dzieci biorących udział w zajęciach oraz wyposażenie w pomoce dydaktyczne, artykuły sportowe, konieczne wyposażenia i inny sprzęt niezbędny do realizacji zajęć profilaktycznych.
 - i) Zakup materiałów i pomocy dydaktycznych niezbędnych do prowadzenia zajęć profilaktycznych przez pedagogów szkolnych.
 - j) Wspieranie przedsięwzięć – wymiany młodzieży, wyjazdów, wycieczek mających na celu promowanie zdrowego stylu życia oraz nabywania umiejętności gospodarowania wolnym czasem.
- 4) Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii :
- a) Finansowanie stałych opłat związanych z utrzymaniem i eksploatacją powierzchni użytkowej przekazanej na działalność świetlicy dla dzieci i młodzieży na osiedlu Istebna Kubalonka.
 - b) Udzielanie dotacji organizacjom pozarządowym działającym w kwestii zagospodarowania wolnego czasu oraz promocji zdrowego stylu życia.
 - c) Zakup materiałów informacyjnych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, które będą przekazywane podczas prelekcji i wizyt dzielnicowych w szkołach.
- 5) Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontaktu socjalnego :
- a) Praca socjalna pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
- 6) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13.1 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego poprzez:
- a) Prowadzenie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych
- 7) Ograniczenie dostępności alkoholu, realizowane w szczególności poprzez:
- a) prowadzenie działań zmierzających do wyeliminowania nieprawidłowości, w zakresie obrotu napojami alkoholowymi na terenie Gminy Istebna, a w szczególności dotyczących:
 - naruszania zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych,

- niedozwolonego podawania napojów alkoholowych osobom nieletnim i nietrzeźwym,
- prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- występowanie do policji o wszczęcie postępowania w sprawach o naruszenie ograniczeń ujętych w pkt 1, na podstawie materiałów zgromadzonych przez GKRPA.

V. REALIZATORZY I PARTNERZY UCZESTNICZĄCY W REALIZACJI PROGRAMU:

Realizatorem programu jest Urząd Gminy w Istebnej i współpracuje z podmiotami:

- 1) Referat Społeczno-Administracyjny Urzędu Gminy Istebna
- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Istebnej
- 3) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Istebnej
- 4) Świetlica dla dzieci na Kubalonce
- 5) Szkoły i Placówki Oświatowe
- 6) Gminny Zespół ds. Oświaty w Istebnej
- 7) Policja
- 8) Sąd Rejonowy i Okręgowy
- 9) inne,

VI. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH:

- 1) Ustala się wynagrodzenie dla Przewodniczącego Komisji w wysokości 500, 00 zł brutto (słownie: pięćset złotych 00/100) miesięcznie:
 - a) udział w posiedzeniu komisji,
 - b) przeprowadzenie kontroli punktu sprzedaży napojów alkoholowych,
 - c) przeprowadzenie interwencji w stosunku do osób nadużywających alkohol,
 - d) udział w szkoleniach,
 - e) Reprezentowanie komisji w sądzie w sprawach związanych o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego,
- 2) Powołuje się stanowisko Zastępcy Przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla którego ustala się miesięczne wynagrodzenie w wysokości 500,00 zł (słownie: pięćset złotych 00/100). Do zadań Zastępcy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy:
 - a) udział w posiedzeniu komisji,
 - b) przeprowadzenie kontroli punktu sprzedaży napojów alkoholowych,
 - c) przeprowadzenie interwencji w stosunku do osób nadużywających alkohol,
 - d) udział w szkoleniach,
 - e) realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Programu Przeciwdziałania Narkomanii
 - f) Reprezentowanie komisji w sądzie w sprawach związanych o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego
- 2) Wynagrodzenie w wysokości 120 zł brutto (słownie: sto dwadzieścia złotych 00/100) przysługuje członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za każdą z następujących czynności:
 - a) Udział w posiedzeniu komisji,
 - b) Przeprowadzenie kontroli punktu sprzedaży napojów alkoholowych,
 - c) Przeprowadzenie interwencji w stosunku do osób nadużywających alkohol,
 - d) Udział w szkoleniach,

3) Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie listy obecności zatwierdzonej przez Sekretarza Gminy.